

Implicațiile Deciziei nr. 176/2022 a Curții Constituționale a României în privința infracțiunilor la regimul vamal. Relația dintre infracțiunile de contrabandă asimilată, evaziune fiscală specială și regimul contravențional în materia operațiunilor ilicite vizând produse din tutun

Cătălin-Constantin Turcu

Master Carieră Judiciară

Facultatea de Drept, Universitatea din București

Rezumat: *Prezentul articol realizează o analiză a domeniului de aplicare a hotărârii instanței de contencios constituțional, precum și expunerea celor mai controversate viziuni de interpretare întâlnite în practica organelor judiciare. Dincolo de aceasta, se impune conturarea riguroasă a unor delimitări conceptuale între infracțiunea de contrabandă și alte norme speciale de incriminare. Având în vedere proliferarea fenomenului infracțional privind operațiunile ilicite cu produse din tutun, legiuitorul român a ales să configureze un regim juridic complex în acest domeniu, astfel încât anumite forme de ilicit penal pot constitui infracțiuni de evaziune fiscală ori de contrabandă, după caz. Totuși, același legiuitor a ales să înlăture de sub incidența legii penale acele fapte de o gravitate redusă, ce au ca obiect activități ilicite cu țigări și alte produse derivate, plasând aceste fapte sub tărâm contravențional.*

Cuvinte cheie: *Curtea Constituțională a României, excepție de neconstituționalitate, Codul Vamal al României, contrabandă, evaziune fiscală, contravenție, infracțiune complexă.*

The implications of the Decision no. 176/2022 of the Constitutional Court of Romania, regarding customs offenses. The relationship between assimilated smuggling, special tax evasion and the contravenational regime regarding the illicit activities related to tobacco products

Abstract: *The following article analyzes the domain of the application of the decision of the Constitutional Court of Romania, as well as the exposure of the most controversial visions of interpretation found in the judicial practice. On top of this, a clear delineation needs to be made between the smuggling felony and other special incrimination acts. Given the rise of the illegal tobacco trade in this domain, the Romanian legislator decided to shape the complex juridical system for this domain, so that certain forms of illicit activities can be considered tax evasion or smuggling, depending on the case. Although, the same legislator decided to remove certain illicit activities that can be considered minor, placing them under the contravenational area.*

Key words: *Constitutional Court of Romania, exception of unconstitutionality, Customs Code of Romania, smuggling, tax evasion, contravention, complex felony.*

INTRODUCERE

La data de 24 martie 2022, Curtea Constituțională a României, prin Decizia nr. 176/2022¹, a admis sesizarea formulată și a constatat că dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României² sunt neconstituționale. În esență, instanța de contencios constituțional a reținut că norma criticată aduce atingere dispozițiilor art. 21 alin. (3) din Constituție, privind accesul liber la justiție și dreptul părților la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil. În motivarea deciziei, Curtea reține, printre altele, că textul de lege nu este corelat cu alte norme de incriminare din legislația penală specială. De altfel, dispozițiile criticate au mai format obiectul unor excepții de neconstituționalitate, care, în cele din urmă, au fost respinse ca inadmisibile³.

Problematica vizează elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă asimilată, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 270 alin. (3) Cod vamal (*în continuare*, „C.vam.”). Printre motive, se învederează că lipsa unui prag valoric nu este doar o problemă teoretică, întrucât pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat în ultimii ani numeroase cauze în care inculpații au fost trimiși în judecată pentru fapte derizorii, respectiv pentru vânzarea a zece sau chiar a două pachete de țigări. Astfel, fără a se indica vreun prag valoric peste depășirea căruia fapta constituie infracțiune, organele judiciare nu pot califica o fapta ilicită drept contravenție sau, din contră, infracțiune. În plus, potrivit principiul *ultima ratio* în materie penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, pentru a fi justificată aplicarea unei sancțiuni penale. Totuși, Curtea admite că faptele prevăzute la art. 270 alin. (3) C.vam., deși sunt asimilate infracțiunii de contrabandă, prezintă pericol social, întrucât, prin săvârșirea acestora, bunurile/mărfurile menționate ajung la consumator, fiind mai greu de identificat și de recuperat.

Caracterul de noutate al prezentului studiului este redat de factorul interdisciplinar al temei de cercetare, dar și de aspectul ce ține de anticiparea soluțiilor dezirabile ce vor fi pronunțate odată cu indicarea pragului valoric drept element constitutiv al infracțiunii de contrabandă asimilată. Sperăm că legiuitorul nu va rămâne în pasivitatea cu care ne-a obișnuit, ci va pune în acord dispozițiile declarate neconstituționale, până la împlinirea termenului de 45 de zile de la publicarea deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României. De altfel, inclusiv Curtea reține pericolul social sporit al infracțiunii de contrabandă asimilată și faptul că viciul de neconstituționalitate nu vizează *per se* elementele constitutive ale infracțiunii în discuție, ci însăși lipsa unui element esențial pentru calificarea unor fapte drept infracțiuni. În lipsa punerii în acord a dispozițiilor criticate, vom asista, din păcate, la înlăturarea de sub incidența penală a unor fapte caracterizate de un pericol social sporit.

În mod particular, pentru a înțelege implicațiile deciziei în discuție, apreciem utilă trasarea unei linii de demarcație între infracțiunile la regimul vamal și cele prevăzute de alte

¹ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 451 din 5 mai 2022.

² Publicată în M.Of., Partea I, nr. 350 din 19 aprilie 2006.

³ A se vedea în acest sens Decizia nr. 828/2015; Decizia nr. 824/2015; Decizia nr. 753/2019; Decizia nr. 556/2017; Decizia nr. 512/2020; Decizia nr. 255/2019; Decizia nr. 138/2016; Decizia nr. 113/2020; Decizia nr. 106/2020; Decizia nr. 81/2021.

legislații speciale, delimitarea sferelor de ilicit în acest domeniu constituind cel de-al doilea obiectiv al studiului.

Mai amintim că vechiul Cod vamal al României⁴ a fost elaborat prin preluarea mai multor prevederi ale Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 2913/92 din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar. Odată cu modificarea reglementărilor de la nivel european, noile prevederi au impus adoptarea unui nou Cod vamal al României, în acord cu prevederile comunitare⁵, care, după cum vom observa în cele ce urmează, nu a fost la adăpost de critică, fiind, în cele din urmă, afectat de vicii de neconstituționalitate.

I. CADRUL NORMATIV ȘI CONSIDERAȚII TEORETICE RELEVANTE PRIVIND INFRAȚIUNILE LA REGIMUL VAMAL

De lege lata, întâlnim norme de incriminare privind operațiunile vizând produse din tutun în Legea nr. 86/2006 *privind Codul vamal al României*⁶, Legea nr. 227/2015 *privind Codul fiscal*⁷ (în continuare, „C.fisc.”), Legea nr. 201/2016 *privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun*⁸. În plus, cadrul normativ poate fi completat cu dispozițiile legii penale generale, precum dispozițiile art. 270 Cod penal⁹ (în continuare, „C.pen.”), privind infrațiunea de tăinuire, precum și cele ale O.G. nr. 2 din 12 iulie 2001 *privind regimul juridic al contravențiilor*¹⁰, ori cele ale Hotărârii de Guvern nr. 707/2006 *pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Codului vamal al României*¹¹. Fără a ne propune să efectuăm o analiză juridică exhaustivă, apreciem că pentru o mai bună înțelegere a materiei ce formează obiectul de cercetare, precum și pentru a oferi o viziune unitară asupra problematicii analizate, se impune expunerea generică a infrațiunilor de contrabandă simplă și calificată, prevăzute de dispozițiile art. 270 alin. (1) și (2) C.vam., respectiv art. 271 din același act normativ, precum și o scurtă tratare teoretică a acestor infrațiuni.

1. Infrațiunea de contrabandă simplă, prevăzută de art. 270 alin. (1) și (2) C.vam.

Infrațiunea de contrabandă are drept *sedes materie* dispozițiile art. 270-275 C.vam.

Potrivit art. 270 alin. (1) C.vam., „*Introducerea în sau scoaterea din țară, prin orice mijloace, a bunurilor sau mărfurilor, prin alte locuri decât cele stabilite pentru control vamal, constituie infrațiunea de contrabandă și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi*”. Textul de lege nu limitează bunurile sau mărfurile ce pot forma obiectul acestei infrațiuni, însă considerăm că acesta vizează doar acele bunuri sau mărfuri care trebuie plasate sub un regim vamal. Totuși, ori de câte ori mărfurile sunt purtătoare de

⁴ Legea nr. 141/1997, cu modificările și completările ulterioare (Publicată în M.Of. nr.180 din 01.08.1997).

⁵ Pentru o expunere exhaustivă a justificării noului regim vamal național, a se vedea *Expunerea de motive pentru Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României*.

⁶ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 350 din 19.04.2006.

⁷ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 688 din 10.09.2015.

⁸ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 906 din 10.11.2016.

⁹ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 510 din 24.07.2009.

¹⁰ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 410 din 25.07.2001.

¹¹ Publicată în M.Of., Partea I, nr. 520 din 15.06.2002.

accize, precum țigările, vor fi întrunite elementele constitutive ale acestei infracțiuni, chiar dacă introducerea sau scoaterea din țară a țigărilor se realizează prin puncte vamale de control, cât timp acestea nu sunt special autorizate în vederea facilitării tranzitului de mărfuri purtătoare de accize.

Art. 270 alin. (2) C.vam. incriminează o variantă asimilată a infracțiunii de contrabandă. Potrivit lit. a), *„Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1) introducerea în sau scoaterea din țară prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mare de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mare de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri”*.

În continuare, lit. b) din același articol prevede că *„Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1) introducerea în sau scoaterea din țară, de două ori în decursul unui an, prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragere de la controlul vamal, a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal, dacă valoarea în vamă a bunurilor sau a mărfurilor sustrate este mai mică de 20.000 lei în cazul produselor supuse accizelor și mai mică de 40.000 lei în cazul celorlalte bunuri sau mărfuri”*.

Potrivit literei c), *„Constituie, de asemenea, infracțiune de contrabandă și se pedepsește potrivit alin. (1) înstrăinarea sub orice formă a mărfurilor aflate în tranzit vamal”*.

În privința primei ipoteze incriminate la lit. a), valoarea produselor cu tutun sustrate controlului vamal trebuie să fie mai mare de 20.000 lei pentru a fi întrunite condițiile de tipicitate obiectivă ale faptei¹². Totuși, în anumite situații, legea limitează reținerea infracțiunii cât timp produsele din tutun nu indică faptul că sunt importate în vederea comercializării. Art. 293 alin. (1) lit. d) C.fisc., privind bunurile scutite de taxe intracomunitare, face trimitere la Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 *privind scutirea de taxă pe valoarea adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe, ratificată de România*. Astfel, sunt permise a fi importate în scutire de taxe vamale, TVA și accize *„40 de țigarete, 100 de cigarillos (trabucuri cu o greutate maximă de 3 grame fiecare), 50 de trabucuri, 250 grame de tutun de fumat”*. Potrivit prevederilor pct. 135 alin. (1) din Normele Metodologice de aplicare a Titlului VIII Accize și alte taxe speciale din Codul fiscal, aprobate prin H.G. nr. 1/2016, în spațiul intracomunitar se pot transporta de către persoanele fizice produse cu tutun într-o limită mai puțin restrictivă (800 de țigarete, 400 de țigări cu o greutate maximă de 3 grame/bucată, 200 de bucăți țigări de foi, 1 kg tutun de fumat).

În ceea ce privește varianta normativă prevăzută la litera b) a aceluiași articol, considerăm că ne aflăm în prezența unei infracțiuni *„de simplă repetare”* (care, după unele opinii exprimate în literatura de specialitate¹³, reprezintă o variantă a infracțiunii de obicei, cu deosebirea că legiuitorul a prevăzut numărul de acte infracționale ce desăvârșesc obișnuința autorului în perseverența infracțională). Astfel, realizarea a două acte de

¹² Pentru detalii suplimentare, a se vedea R. Burlacu, Infracțiunea de contrabandă prevăzută în art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul Vamal al României, publicat în Pandectele Romane nr. 5 din 2013, (disponibil pe: www.sintact.ro).

¹³ M. Udriou, Drept penal. Partea generală, Ediția a 5-a, Ed. C.H. Beck, București, 2018, p. 249.

executare în decursul unui an determină reținerea variantei normative prevăzute la litera b), cu consecința excluderii posibilității reținerii unei infracțiuni continuate.

Consider că, prin raportare la modalitatea normativă incriminată la litera c), ne aflăm sub incidența unei infracțiuni cu conținuturi alternative, astfel încât realizarea atât a uneia dintre modalitățile prevăzute în literele a) sau b), cât și săvârșirea faptei prevăzute la litera c), va atrage reținerea unui concurs de infracțiuni.

2. Infracțiunea de contrabandă calificată, prevăzută de art. 271 C.vam.

Dispozițiile art. 271 C.vam.¹⁴ prevăd că „(1) *Introducerea în sau scoaterea din țară, fără drept, de arme, muniții, materiale explozibile, precursori de explozivi restricționați, droguri, precursori, materiale nucleare sau alte substanțe radioactive, substanțe toxice, deșeuri, reziduuri ori materiale chimice periculoase constituie infracțiunea de contrabandă calificată și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi, dacă legea penală nu prevede o pedeapsă mai mare. (2) Pentru faptele prevăzute la alin. (1), săvârșite din culpă, limitele de pedeapsă se reduc la jumătate. (3) Prin derogare de la dispozițiile art. 137 alin. (2) din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare, în cazul infracțiunilor prevăzute în prezentul articol, suma corespunzătoare unei zile-amendă pentru persoana juridică este cuprinsă între 500 lei și 25.000 lei”.*

În literatura de specialitate s-a statuat caracterul subsidiar al normei¹⁵, fiind adusă drept argument pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, respectiv închisoarea de la 3 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, *dacă legea nu prevede o pedeapsă mai mare (s.n.)*¹⁶. Astfel, dacă aceeași faptă întrunește atât elementele constitutive ale infracțiunii examinate, cât și cele ale unei alte infracțiuni, ne vom afla în ipoteza unui concurs de calificări, iar nu a unui concurs ideal de infracțiuni. Totuși, există situații în care se poate reține existența unui concurs de infracțiuni, iar nu a unui concurs de texte de incriminare. Bunăoară, infracțiunea de contrabandă calificată va fi reținută în concurs cu nerespectarea regimului armelor și munițiilor, prevăzută de art. 279 C.pen., în cazurile în care persoana trece prin punctul vamal arma fără autorizație și apoi o deține.

Un interes major îl reprezintă și varianta agravată prevăzută de art. 274 C.vam. Potrivit textului de lege, „*Faptele prevăzute la art. 270-273, săvârșite de una sau mai multe persoane înarmate ori de două sau mai multe persoane împreună, se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi”.*

Prima facie, această variantă normativă ar putea fi apreciată drept o formă de manifestare a pluralității constituite, astfel încât este incompatibilă reținerea sa în concurs cu infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat, infracțiune prevăzută și pedepsită de art. 367 C.pen. Noi propunem o interpretare mai extensivă a raportului de compatibilitate între cele două texte de lege. Apreciem că art. 274 C.vam. reprezintă o

¹⁴ Menționăm că textul de lege a fost modificat prin Legea nr. 90/2021, *pentru modificarea și completarea unor acte normative, în vederea transpunerii unor acte juridice ale Uniunii Europene în domeniul protecției mediului (Publicat în M.Of. nr. 413 din 20.04.2021).*

¹⁵ A. Boroi (coordonator), *Dreptul penal al afacerilor*, Ediția a 7-a, Ed. C.H. Beck, București, 2021, p. 295.

¹⁶ *Exempli gratia*, dacă obiectul material al infracțiunii de contrabandă calificată îl reprezintă drogurile de risc sau de mare risc, atunci fapta reprezintă infracțiunea din art. 3 din Legea nr. 143/2000, *privind prevenirea și combaterea traficului de droguri, republicată*, iar nu cea de contrabandă calificată din art. 271 Cod vamal.

simplă variantă calificată a infracțiunii de contrabandă, ce vizează săvârșirea acestei infracțiuni în participație, consecința fiind excluderea posibilității reținerii circumstanței agravante de la art. 77 lit. a) C.pen. Nu excludem posibilitatea reținerii infracțiunilor de contrabandă în concurs cu infracțiunea de la art. 367 C.pen. ori de câte ori sunt întrunite condițiile de tipicitate prevăzute de lege pentru reținerea acestei din urmă infracțiuni. Totuși, niciodată nu se vor putea reține în concurs ideal infracțiunea prevăzută la art. 274 C.vam. cu cea de la art. 367 C.pen., având în vedere că forma pluralității ocazionale exclude reținerea sa în concurs cu pluralitatea constituită.

În sprijinul acestei opinii, aducem ca argument faptul că toate infracțiunile ce se circumscriu formei pluralității constituite trebuie raportate la definiția grupului infracțional organizat, care, potrivit art 367 alin. (6) C.pen. „*Prin grup infracțional organizat se înțelege grupul structurat, format din trei sau mai multe persoane, constituit pentru o anumită perioadă de timp și pentru a acționa în mod coordonat în scopul comiterii uneia sau mai multor infracțiuni*”. Ori de câte ori nu sunt întrunite cerințele esențiale prevăzute de acest text de lege nu vom putea reține existența unui grup infracțional organizat. De asemenea, pluralitatea ocazională reprezintă prin ea însăși o formă de participație spontană la săvârșirea unei infracțiuni. Un contraargument în favoarea primei interpretări ar fi acela că obiectul juridic al celor două infracțiuni este diferit, astfel încât nu s-ar putea exclude în mod artificial concursul dintre cele două infracțiuni¹⁷.

II. IMPLICAȚIILE DECIZIEI CURȚII CONSTITUȚIONALE ASUPRA RELĂȚIEI DINTRE INFRAȚIUNEA DE CONTRABANDĂ ASIMILATĂ ȘI INFRAȚIUNEA DE EVAZIUNE FISCALĂ SPECIALĂ, VIZÂND OPERAȚIUNI ILCITE CU PRODUSE DIN TUTUN

Cu titlu preliminar, aducem în discuție norma de incriminare prevăzută de art. 452 C.fisc. Trebuie observat că legiuitorul a ales să incrimineze operațiunile ilicite privitoare la anumite categorii de produse accizabile sub forma unor infracțiuni speciale (*lex specialia*), ce derogă de la cadrul normativ general al infracțiunii de evaziune fiscală, prevăzută în Legea nr. 241/2005, pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale (*lex generalia*). Urmând acest fir logic, constatăm că, de principiu, anumite categorii de produse susceptibile a forma obiectul unei infracțiuni de evaziune fiscală își vor găsi sorgintea în incriminarea prevăzută de dispozițiile Codului fiscal, ori de câte ori sunt întrunite și elementele constitutive ale acestei din urmă infracțiuni. Apreciem că, în lipsa unui text de lege incriminator în legea specială, s-ar putea reține infracțiunea de evaziune fiscală prevăzută de Legea nr. 241/2005, ori de câte ori obiectul material al infracțiunii vizează produse cu un regim special de circulație sau de impozitare.

Totuși, nu putem trece la analiza acestei infracțiuni în lipsa definirii termenilor specifici legislației fiscale și procesual fiscale. În primul rând, art. 336 pct. 3 C.fisc. definește noțiunea de „*antrepozit fiscal*” ca fiind „*locul în care produsele accizabile sunt produse, transformate, deținute, primite sau expediate în regim suspensiv de accize de către un*

¹⁷ Deși instanța supremă a reținut în considerentele Deciziei nr. 20/2019, completul pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, faptul că „*Pot fi reținute în sarcina aceluiași inculpat, în concurs real [...] infracțiunile de contrabandă calificată [...] și infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat [...], dacă membrii grupului infracțional sunt aceiași cu participanții din cadrul infracțiunii de contrabandă calificată*”, având în vedere că cererea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile a fost respinsă ca inadmisibilă, decizia nu va avea putere de lege în dezlegarea chestiunii de drept invocate.

antrepozitar autorizat în cadrul activității sale, în condițiile prevăzute de prezentul capitol". Regimul suspensiv presupune ca, pe perioada producerii, transformării, deținerii și deplasării produselor, plata accizelor să fie suspendată. Într-un antrepozit fiscal pot fi produse, transformate și deținute în regim suspensiv de accize numai produsele accizabile aparținând uneia dintre următoarele grupe de produse: alcool și băuturi alcoolice, tutun prelucrat, precum și produse energetice. În al doilea rând, „*accizele armonizate*” sunt taxe speciale percepute direct sau indirect asupra consumului de alcool și băuturi alcoolice, tutun prelucrat, produse energetice și electricitate. Accizele devin exigibile în momentul eliberării pentru consum și în statul membru în care se face eliberarea pentru consum. Desigur, stabilirea nivelului accizelor care urmează a fi aplicate sunt cele în vigoare la data la care accizele devin exigibile în statul membru în care are loc eliberarea pentru consum.

În al doilea rând, art. 363 C.fisc. prevede modalitatea de obținere a autorizației de antrepozit fiscal, stabilind că persoana care intenționează să fie antrepozitar autorizat trebuie să depună o cerere la autoritatea competentă, însoțită de documentele justificative necesare și cu respectarea celorlalte condiții prevăzute de normele metodologice în vigoare.

În cele ce urmează, ne vom raporta doar la infracțiunile de evaziune fiscală privitoare la produsele cu tutun, infracțiuni prevăzute și pedepsite de legislația fiscală. Observăm că legiuitorul, din motive ce țin de tehnica legislativă, a înțeles să incrimineze mai multe infracțiuni circumscrise noțiunii de evaziune fiscală *specială (n.a)*, în textul art. 452 C.fisc. Astfel, suntem în prezența unei infracțiuni cu conținuturi alternative, săvârșirea mai multor modalități normative distincte atrăgând reținerea unui concurs de infracțiuni în sarcina persoanei acuzate.

Comună tuturor modalităților alternative de săvârșire este forma de vinovăție. Indiscutabil, singura formă de vinovăție sub care poate fi comisă această infracțiune este intenția, atât în modalitate directă, cât și indirectă. În același timp, obiectul juridic al acestor infracțiuni este redat de relațiile sociale privind stabilirea corectă a impozitelor, taxelor și contribuțiilor la bugetul general consolidat, precum și de securitatea juridică privitoare la regimul special de producere și circulație a produselor supuse accizării. Subiectul activ al infracțiunii poate fi circumstanțiat sau nu, după modalitatea normativă concret săvârșită.

O primă infracțiune sub incidența căreia ar putea intra operațiunile ilicite cu tutun este reprezentată de dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. a) C.fisc., fiind incriminată „*producerea de produse accizabile care intră sub incidența regimului de antrepozitare prevăzut în prezentul titlu în afara unui antrepozit fiscal autorizat de către autoritatea competentă*”. Observăm că noțiunile de „*antrepozit fiscal*” și „*produse accizabile*” se află într-o strânsă legătură, fiind circumscrise cerințelor esențiale de existență a infracțiunii analizate. Raportându-ne la prevederile art. 266 alin. (1) pct. 7 C.fisc., tutunul prelucrat intră sub incidența produselor supuse unui regim special de impozitare, sub forma accizelor. *Prima facie*, infracțiunea poate viza și alte produse în afara tutunului, în condițiile în care acestea sunt produse accizabile. Pedepșa prevăzută de lege pentru săvârșirea acestei infracțiuni este închisoarea de la 2 la 7 ani, potrivit alin (2) lit. c) din același articol.

O a doua infracțiune ce poate viza anumite operațiuni ilicite cu tutun este reprezentată de infracțiunea prevăzută la litera d). Astfel, „*marcarea cu marcaje false a produselor accizabile supuse marcării ori deținerea în antrepozitul fiscal a produselor marcate în acest fel*” se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Marcajele reprezintă hârtii de valoare cu regim special, respectiv timbre și banderole, care se tipăresc de către

Compania Națională „Imprimeria Națională” S.A. Această infracțiune trebuie pusă în relație cu cea prevăzută de art. 7 alin. (2) din Legea nr. 241/2005, potrivit căreia „constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi tipărirea, folosirea, deținerea sau punerea în circulație, cu știință, de timbre, banderole ori formulare tipizate, utilizate în domeniul fiscal, cu regim special, falsificate”. Cerința esențială a acestei din urmă infracțiuni este dată de caracterul fals al timbreilor, banderolelor ori a formularelor tipizate. Considerăm că infracțiunea poate fi săvârșită doar cu intenție directă, având în vedere cerința esențială a săvârșirii faptei știind că marcajele prevăzute de norma de incriminare sunt falsificate. Totodată, spre deosebire de infracțiunea prevăzută în Codul fiscal, infracțiunea din legea evaziunii fiscale cuprinde o arie mai extinsă de fapte ce pot ajunge sub incidența sa, având în vedere cele patru variante normative ale lui *verbum regens*. Indiscutabil, ori de câte ori folosirea marcajelor false privește produse accizabile aflate în antrepozitul fiscal, bunăoară produsele din tutun, ne vom afla doar sub incidența infracțiunii prevăzute în Codul fiscal. Mai mult decât atât, infracțiunea prevăzută în acest act normativ vizează marcarea cu marcaje false a produselor menționate, iar nu doar o simplă folosire „*lato sensu*” a acestor marcaje, astfel cum se prevede în Legea nr. 241/2005.

O infracțiune de referință în materia analizată o reprezintă și cea de la lit. h) a alin. (1) a art. 452 C.fisc. Potrivit textului de lege, „deținerea de către orice persoană în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit prezentului titlu, fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false peste limita a 10.000 țigarete, 400 țigări de foi de 3 grame, 200 țigări de foi mai mari de 3 grame, peste 1 kg tutun de fumat, alcool etilic peste 40 litri, băuturi spirtoase peste 200 litri, produse intermediare peste 300 litri, băuturi fermentate, altele decât bere și vinuri, peste 300 de litri” se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani. Având în vedere că studiul privește doar produsele din tutun, în analiza infracțiunii ne vom raporta doar la faptele ce privesc aceste produse.

Spre deosebire de alte infracțiuni din lege, în cazul acestei norme de incriminare subiectul activ este necircumstanțiat, putând fi orice persoană fizică sau juridică. O importanță majoră o are cerința privind cantitatea determinată de textul de lege, privitoare la produsele accizabile în discuție. Astfel, ori de câte ori organele judiciare constată neîntrunirea cerinței speciale privitoare la cantitatea de tutun prevăzută de norma de incriminare, se va da eficiență dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. b), teza I din Codul de procedură penală. Totuși, chiar dacă într-o astfel de situație nu se poate reține existența unei infracțiuni ca urmare a neîntrunirii condițiilor de tipicitate obiectivă, fapta ar putea intra sub incidență contravențională, aspecte pe care le vom analiza în finalul prezentului studiu.

Toate aceste dispoziții trebuie puse în relație cu textul de lege declarat neconstituțional. Potrivit art. 270 alin. (3) C.vam., elementul material al laturii obiective se poate realiza în modalitatea „colectării, deținerii, producerii, transportului, preluării, depozitării, predării, desfacerii și vânzării” de bunuri sau mărfuri care trebuie plasate sub un regim vamal cunoscând că acestea provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acesteia.

Indiscutabil, decizia instanței de contencios constituțional este bine-venită, fiind definitiv tranșată practica neunitară a organelor judiciare, care au întâmpinat dificultăți în interpretarea, aplicarea, dar mai ales corelarea normelor de incriminare din legislațiile

speciale¹⁸. Eventualele conflicte proveneau din suprapunerea și incompatibilitatea elementelor constitutive ale infracțiunilor pe care le vom analiza în cele ce urmează.

În primul rând, se pune problema compatibilității infracțiunii de contrabandă asimilată cu cea prevăzută la articolul 452 alin. (1) lit h) C.fisc. Într-o atare situație, în sarcina inculpatului care deține, în afara antrepozitului fiscal, țigări ce nu au fost marcate, ori au fost marcate necorespunzător, ori cu marcaje false, peste limitele prevăzute de lege, sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă. Această soluție a fost împărtășită și de instanța supremă¹⁹, fiind întemeiat să se rețină o singură infracțiune de contrabandă, iar nu un concurs de infracțiuni cu cea de evaziune fiscală specială, ori de câte ori factorul privitor la situația premisă este întrunit, respectiv produsele cu tutun provin din contrabandă sau sunt destinate săvârșirii acestei infracțiuni, iar persoana acuzată are cunoștință de proveniența sau de destinația mărfurilor, după caz. Prin asemănare, aceeași soluție se va aplica și în situația comercializării unor astfel de produse. Așa fiind, țigările trebuie să provină din săvârșirea unei infracțiuni de contrabandă sau să fie menite a fi scoase din țară în mod ilegal, prin ocolirea sau evitarea controlului vamal.

În plus, considerăm că ori de câte ori sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă, atât în forma de bază cât și în formă asimilată, se va reține o unică infracțiune de contrabandă prin raportare la alin. (2) al textului de incriminare.

În al doilea rând, s-ar putea pune în discuție dacă depășirea limitelor cantitative prevăzute de art. 452 alin (1) lit. h) C.fisc., ar constitui o cerință esențială de reținere a infracțiunii asimilate de contrabandă, prevăzută de art. 270 alin. (3) C.vam. Cu alte cuvinte, reținerea tipicității obiective a infracțiunii de evaziune fiscală specială reprezintă situația premisă pentru reținerea infracțiunii de contrabandă asimilată? La nivelul organelor judiciare practica a fost împărțită, considerându-se, într-o primă opinie, că indiferent de cantitatea de țigări deținută, cât timp sunt întrunite celelalte elemente constitutive ale infracțiunii asimilate de contrabandă, aceasta se va reține în sarcina inculpatului. Soluția se întemeiază pe o notă adresată unităților de parchet²⁰ de către Serviciul judiciar penal din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care s-a concluzionat că „*fapta de a deține în afara antrepozitului fiscal fie și un singur pachet de țigări nemarcat sau marcat necorespunzător cunoscând că acesta provine din contrabandă, constituie infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006*”. Considerăm excesivă stabilirea pe cale de interpretare, într-o manieră extensivă și fără un temei legal expres, soluția propusă, fiind disimulată adevărata finalitate urmărită de legiuitor prin incriminarea variantei asimilate a infracțiunii de contrabandă.

Într-o altă opinie, la care achiesăm, și care își găsește sorgintea în Decizia instanței supreme nr. 17/2013, pronunțată în R.I.L., s-a apreciat că ne aflăm sub incidența infracțiunii de contrabandă asimilată ori de câte ori sunt deținute produse cu tutun, în afara antrepozitului fiscal, *peste limitele prevăzute de lege (s.n)*. Apreciem aceasta ca fiind singură

¹⁸ De altfel, chiar instanța de contencios constituțional a reținut, în Decizia nr. 106/2020, faptul că „*De esența infracțiunii reglementate în art. 270 alin. (3) din Codul vamal al României este împrejurarea că făptuitorul a știut că bunurile/mărfurile care trebuie plasate sub un regim vamal au fost introduse în țară sau sunt menite a fi scoase din țară în mod ilegal, prin ocolirea, evitarea controlului vamal, adică a cunoscut că bunurile/mărfurile provin din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, indiferent dacă, în raport cu autorul acestei fapte prevăzute de legea penală, aceasta are sau nu caracter penal*” (disponibil pe: www.sintact.ro).

¹⁹ Decizia nr. 17/2013 a ÎCCJ, completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

²⁰ A se vedea Nota nr. 6444/1720/III-13/2014 din data de 19.05.2014.

soluție corectă, având în vedere că, pe de-o parte, decizia pronunțată de instanța supremă are putere de lege, în interpretarea și aplicarea unitară a legislației în materie. Pe de altă parte, textul de lege trebuie interpretat în corelare cu dispozițiile art. 452 alin. (1) lit. h) C.fisc. A admite o interpretare contrară înseamnă a valida punctul de vedere în sensul că ori de câte ori persoana acuzată nu poate face dovada achiziției efective a unui pachet de țigări nemarcat sau marcat necorespunzător, ne vom afla sub incidența unei infracțiuni de contrabandă. În plus, s-ar admite și soluția absurdă conform căreia deținerea unei cantități de produse, sub limitele prevăzută de lege, constituie o simplă contravenție, ori de câte ori nu este cunoscută proveniența din contrabandă a țigărilor respective.

În al treilea rând, edificator este să amintim că, prin Decizia nr. 32/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept²¹, s-a decis că noțiunea de „contrabandă” utilizată de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3), în sintagma „cunoscând că acestea provin din contrabandă”, privește contrabanda constând în introducerea în țară a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal ori introducerea în țară a acestor bunuri sau mărfuri prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la controlul vamal. După cum se poate observa, instanța supremă a apreciat că infracțiunea, deși este una asimilată, este fără putință de tăgadă faptul că este subsecventă săvârșirii propriu-zise a infracțiunii de contrabandă în forma tip. Cu alte cuvinte, constatarea existenței unei infracțiuni de contrabandă în varianta tip poate fi calificată drept situația premisă a reținerii infracțiunii de contrabandă asimilată, prevăzută de art. 270 alin. (3) C.vam.²² De altfel, și în literatura juridică de specialitate²³ se prevede că infracțiunea pentru care a fost trimis în judecată inculpatul reprezintă o infracțiune derivată, reținerea sa fiind indispensabil legată de constatarea existenței unei infracțiuni de contrabandă în varianta tip:

²¹ Decizia nr. 32/2015, ÎCCJ, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept: „Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia - Secția penală și pentru cauze cu minori, în Dosarul nr. 3.616/243/2014 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri pentru rezolvarea de principiu a chestiunii de drept vizând interpretarea dispozițiilor art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, respectiv:

Dacă noțiunea de "contrabandă" folosită de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României în sintagma "cunoscând că acestea provin din contrabandă" se referă la infracțiunea de contrabandă în sensul definit de art. 270 alin. (1) și (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României sau la noțiunea de "contrabandă" în sens larg;

În cazul în care se stabilește că textul prevăzut de art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României se referă la infracțiunea de contrabandă, care dintre cele două modalități urmează a fi avută în vedere: aceea prevăzută de art. 270 alin. (1) sau aceea prevăzută de art. 270 alin. (2) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României.

Stabilește că noțiunea de "contrabandă" utilizată de legiuitor în dispozițiile art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României, în sintagma "cunoscând că acestea provin din contrabandă", privește contrabanda constând în introducerea în țară a bunurilor sau a mărfurilor care trebuie plasate sub un regim vamal prin alte locuri decât cele stabilite pentru controlul vamal ori introducerea în țară a acestor bunuri sau mărfuri prin locurile stabilite pentru controlul vamal, prin sustragerea de la controlul vamal”.

²² A se vedea și argumentele reținute în susținerea acestei opinii de către C.Ap. Pitesti, prin Decizia nr. 130/2022 din 09.02.2022, potrivit căreia: „În art. 270 alin. (3) din Codul vamal, legiuitorul a incriminat o formă de tănuire a bunurilor provenind din contrabandă, specificând în mod expres acest lucru prin folosirea sintagmei <<cunoscând că acestea provin din contrabandă>>. Fiind vorba de o infracțiune corelativă, infracțiunea prevăzută de art. 270 alin. 3 nu poate fi apreciată ca fiind dovedită decât în măsura în care se dovedește existența și a infracțiunii (faptei prevăzute de legea penală) în legătură cu care aceasta s-a desfășurat, a infracțiunii în varianta tip, ceea ce, în cauză, nu s-a probat”.

²³ A se vedea R. Burlacu, op.cit., (disponibil pe: www. sintact.ro).

(„Infrațiunea prevăzută în alin. (3) este o infrațiune subsecventă, a cărei existență depinde de infrațiunea principală, care constituie situația premisă și în lipsa căreia, nu poate exista, lipsind obiectul material al infrațiunii [...])”.

Din perspectiva elementului material, pentru reținerea infrațiunii, o modalitate alternativă o reprezintă *deținerea* (s.n) bunurilor provenind din infrațiunea de contrabandă. Apreciem că nu orice contact material cu bunurile ce fac obiectul prezentei incriminări este de natură a duce la reținerea săvârșirii infrațiunii în modalitatea „deținerii”.

În primul rând, considerăm că acțiunea de deținere presupune o desfășurare în timp, circumscrisă existenței unei infrațiuni continue.

În al doilea rând, nu de puține ori se realizează o confuzie între noțiunea de „deținere” și cea de „achiziționare”/ „cumpărare”. În ceea ce ne privește, considerăm excesivă primirea unei astfel de interpretări, având în vedere că legiuitorul nu a înțeles să incrimineze infrațiunea de contrabandă asimilată în modalitatea „cumpărării” sau a „achiziționării”, iar în lumina celor ce precedă, apreciem că simplul contact material cu bunul nu constituie un act de „deținere”²⁴.

Nu în ultimul rând, se impune să menționăm că art. 270 alin. (3) C.vam. reprezintă o modalitate specifică de sustragere de la plata obligațiilor fiscale a bunurilor sau mărfurilor introduse ilegal în țară, astfel încât este exclusă reținerea sa în concurs cu infrațiunea de evaziune fiscală propriu-zisă, prevăzută la art. 9 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 241/2005.

În final, se impune efectuarea câtorva precizări și cu privire relația dintre infrațiunea de contrabandă asimilată și infrațiunea de tănuire, prevăzută de art. 270 C.pen. După cum a fost reținut și de către instanța de control constituțional în Decizia nr. 176/2022, infrațiunea de contrabandă asimilată este, prin elementul său, o infrațiune de tănuire, care privește bunuri de un anumit specific, respectiv bunuri ce provin din contrabandă, a căror deținere, depozitare, colectare afectează bugetul consolidat al statului.

Până la adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2010, operațiunile prevăzute de norma de incriminare erau încadrate de către organele judiciare ca infrațiuni de tănuire. Ulterior acestui moment, jurisprudența a calificat aceste fapte drept „*forme de tănuire a bunurilor provenind din contrabandă, având aceleași cerințe referitoare la obiectul juridic cu cele de la infrațiunea de contrabandă*”²⁵. În plus, instanța supremă reține și faptul că „*în cazul infrațiunii de contrabandă, sunt asimilate autoratului unele forme ale participăției penale, iar pe de altă parte, infrațiunea de tănuire este absorbită în infrațiunea de contrabandă*”²⁶.

III. REGIMUL JURIDIC CONTRAVENȚIONAL AL OPREĂȚIUNILOR VIZÂND PRODUSE DIN TUTUN

Principalul element de diferențiere dintre infrațiuni și contravenții îl reprezintă nivelul gravității conduitei agentului. Astfel, anumite comportamente antisociale de o

²⁴ Pentru a viziune de ansamblu asupra interpretării elementului material al infrațiunii de contrabandă asimilată în practica instanțelor de judecată, a se vedea C.Ap. Suceava, *Delimitări între noțiunea de contrabandă utilizată în Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României și infrațiunea de contrabandă - art. 270 alin. (3) din Legea nr. 86/2006. Limitele utilizării prezumțiilor în materie penală*, publicat în Revista Romana de Drept al Afacerilor nr. 3 din 2018 (disponibil pe: www.sintact.ro).

²⁵ Decizia nr. 17 din 18 noiembrie 2013 a ÎCCJ, completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

²⁶ Decizia nr. 11 din 22 aprilie 2015 a ÎCCJ, completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

gravitate mai redusă vor fi considerate contravenții. Regulamentul de aplicare a Codului vamal al României prevede în art. 651-653 un număr considerabil de contravenții²⁷. Importante sub aspectul prezentului studiu sunt contravențiile de la art. 652 lit. d), „neîndeplinirea de către persoanele fizice care trec frontiera a obligației de a declara și de a prezenta în vederea controlului vamal bunurile pentru care este prevăzută această obligativitate” și art. 653 lit. a), care prevede că „sustragerea de la controlul vamal a oricăror bunuri sau mărfuri care ar trebui plasate sub regim vamal” constituie contravenție, iar bunurile se confiscă. Interesul practic al acestor contravenții este dat de aspectul dificultății calificării anumitor fapte ilicite drept infracțiuni de contrabandă sau simple contravenții.

De asemenea, Legea nr. 201/2016, *privind stabilirea condițiilor pentru fabricarea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun și a produselor conexe și de modificare a Legii nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun*, definește un număr important de contravenții. Fără a exceda cadrul prezentului studiu, considerăm edificatoare dispozițiile art. 23 alin. (10) lit. c), care atribuie competența de constatare și aplicare a sancțiunilor în materie Autorității Vamale Române²⁸, „pentru nerespectarea prevederilor art. 15 alin. (1), (3), (7)-(10) și (12), art. 16 alin. (1) și (2), art. 18 alin. (3)-(5), (7), (8), (10), (11) și (15)”. În plus, Legea nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu modificările și completările ulterioare, completează cadrul normativ contravențional în această materie.

Nu în ultimul rând, trebuie să avem în vedere și dispozițiile art. 449 alin. (2) lit. k) din C.fisc., potrivit cărora „deținerea în afara antrepozitului fiscal sau comercializarea pe teritoriul României a produselor accizabile supuse marcării, potrivit prevederilor art. 421 alin. (3), fără a fi marcate sau marcate necorespunzător ori cu marcaje false sub limitele prevăzute la art. 452 alin (1) lit. h)” constituie contravenție. După cum se poate observa, unul dintre elementele constitutive ale infracțiunii de evaziune fiscală specială îl reprezintă depășirea limitei prevăzute de acest text de lege. Tot acest text de lege mai prevede și alte fapte ce constituie contravenții, prin raportare la operațiunile ilicite cu tutun, precum „a) vânzarea de către orice persoană a țigaretelor pentru care nu s-au stabilit și declarat prețuri de vânzare cu amănuntul potrivit art. 343 alin. (9); b) vânzarea țigaretelor de către orice persoană la un preț ce depășește prețul de vânzare cu amănuntul declarat potrivit art. 343 alin. (10); c) vânzarea de țigaretete de către orice persoană către persoane fizice la un preț mai mic decât prețul de vânzare cu amănuntul declarat potrivit art. 343 alin. (11)”. Potrivit alin (3) al art. 449 C.fisc., „Contravențiile prevăzute la alin. (2) se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei”, precum și cu alte măsuri de siguranță, în vederea înlăturării consecințelor negative ale faptei contravenționale.

Mai trebuie precizat că prevederile referitoare la stabilirea și sancționarea contravențiilor mai sus amintite urmează a se completa în mod corespunzător cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 *privind regimul juridic al contravențiilor*²⁹, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

²⁷ De altfel, dispozițiile art. 655 prevăd că faptele prevăzute la art. 651-653 constituie contravenții dacă nu sunt săvârșite în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni.

²⁸ A se vedea Legea nr. 268/2021, *pentru înființarea Autorității Vamale Române și pentru modificarea unor acte normative* (Publicată în M.Of. nr. 1077 din 10 noiembrie 2021).

²⁹ Publicată în M.Of. nr. 410 din 25.07.2001.

CONSIDERAȚII FINALE

Toate cele expuse în lucrarea de față conferă o imagine de ansamblu regimului juridic al operațiunilor ilicite *lato sensu* vizând produse din tutun. După cum am arătat, legiuitorul român a înțeles să reglementeze anumite fapte în funcție de gravitatea comportamentului ilicit, fie pe tărâm contravențional, fie pe tărâm penal. În materie penală, același legiuitor a considerat că aceste fapte se pot circumscrie elementelor constitutive ale infracțiunilor de contrabandă sau evaziune fiscală, după caz.

După cum s-a putut observa, legiuitorul nu a reglementat un prag valoric/temporal raportat la incriminarea infracțiunii de contrabandă asimilată, astfel încât Curtea Constituțională a României a constatat că norma este afectată de un viciu de neconstituționalitate, cât timp nu este reglementat nivelul pericolului social de la care o faptă poate fi considerată infracțiune.

În sensul arătat, pentru aplicarea unei pedepse corect individualizate și în acord cu dispozițiile constituționale ale art. 124 privind înlăptuirea justiției, se impune cu necesitatea stabilirea unor criterii de delimitare a sferei ilicitului penal de cel contravențional, pentru a se preîntâmpina pronunțarea unor soluții, pe de-o parte, contradictorii, iar, pe de altă parte, absurde din perspectiva raționamentelor juridice ce au stat la baza motivării lor. În lipsa clarității și previzibilității normei juridice criticate, destinatarii nu își pot adapta conduita în acord cu voința legiuitorului. În plus, până la admiterea excepției de neconstituționalitate, instanțele de judecată se vedeau obligate a pronunța soluții mai mult sau mai puțin incorecte din perspectiva relației dintre regimul penal și cel contravențional în materie.

Tot instanța de contencios constituțional amintește că instanțele de judecată, chemate să aprecieze cu privire la vinovăția persoanelor aflate în ipoteza normei penale criticate și să individualizeze pedepsele corespunzătoare faptei, vor fi puse în dificultate, de vreme ce nereglementarea unui prag valoric printre elementele constitutive ale infracțiunii de contrabandă asimilată determină includerea în sfera ilicitului penal și a celor mai mărunte fapte asimilate contrabandei.

În final, apreciem bine-venită decizia Curții Constituționale. Totuși, soluția dezirabilă este de punere în acord a prevederilor declarate neconstituționale. Astfel s-ar preîntâmpina producerea reversului deciziei, și anume încetarea efectelor juridice ale normei criticate, cu consecința lăsării în afara valențelor penale a unor fapte de un pericol social sporit, circumscrie infracțiunii de contrabandă asimilată.